

HOTĂRÂREA CURȚII
17 decembrie 1998*

Baustahlgewebe GmbH
împotriva
Comisiei Comunităților Europene

„Recurs – Admisibilitate – Durata procedurii – Măsurile de cercetare judecătorească – Acces la dosar – Concurență – Înțelegeri – Amenzi”

În cauza C-185/95 P,

Baustahlgewebe GmbH, societate de drept german, cu sediul în Gelsenkirchen (Germania), reprezentată de către Jochim Sedemund și Frank Montag, avocați în Köln, cu domiciliul ales în Luxemburg la cabinetul lui Aloyse May, 31, Grand-Rue,

reclamantă,

având ca obiect un recurs introdus împotriva Hotărârii Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene (Camera întâi) din 6 aprilie 1995, Baustahlgewebe/Comisia (T-145/89, Rec., p. II-987), pentru anularea acestei hotărâri,

cealaltă parte la procedură fiind:

Comisia Comunităților Europene, reprezentată inițial de domnul Bernd Langeheine, membru al serviciului juridic, în calitate de agent, ulterior de domnul Paul Nemitz, membru al serviciului juridic, în calitate de agent, asistat de Alexander Böhlke, avocat în Baroul din Bruxelles, cu domiciliul ales în Luxemburg la domnul Carlos Gómez de la Cruz, membru al serviciului juridic, Centre Wagner, Kirchberg,

CURTEA,

compusă din domnii G. C. Rodríguez Iglesias, președinte, J.-P. Puissechet și G. Hirsch, președinți de cameră, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, D. A. O. Edward, H. Ragnemalm (raportor), L. Sevón, M. Wathelet, R. Schintgen și K. M. Ioannou, judecători,

avocat general: domnul P. Léger,
grefier: domnul H. A. Rühl, administrator principal,

având în vedere raportul de ședință,

după ascultarea susținerii orale a părților în ședința din 4 noiembrie 1997,

după ascultarea concluziilor avocatului general prezentate în ședința din 3 februarie 1998,

pronunță prezenta

---

* Limba de procedură: franceza.

Hotărâre

- 1 Prin cererea depusă la grefa Curții la 14 iunie 1995, Baustahlgewebe GmbH a introdus, în temeiul articolului 49 din Statutul CE al Curții de Justiție, un recurs împotriva Hotărârii Tribunalului de Primă Instanță din 6 aprilie 1995, Baustahlgewebe/Comisia (T-145/89, Rec., p. II-987, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care acesta a anulat în parte articolul 1 din Decizia 89/515/CEE a Comisiei din 2 august 1989 privind o procedură de aplicare a articolului 85 din Tratatul CEE (IV/31.553 – Panouri de plasă sudată) (JO L 260, p. 1, denumită în continuare „decizia”), a stabilit valoarea amenzii care i-a fost aplicată de Comisie la suma de 3 milioane ECU, a respins acțiunea cu privire la celelalte motive și a obligat-o să suporte propriile cheltuieli de judecată și o treime din cele ale Comisiei.

Faptele aflate la originea acțiunii și hotărârea Tribunalului

- 2 Reiese din hotărârea atacată că, începând din 1980, un anumit număr de înțelegeri și practici s-au dezvoltat în sectorul panourilor de plasă sudată pe piețele germană, franceză și cele din Benelux. Este vorba despre un produs prefabricat de armătură, utilizat în aproape toate domeniile construcțiilor în beton armat, alcătuit din sârme de oțel trefilate la rece netede sau cu nervuri, care sunt asamblate prin sudare în fiecare punct de încrucișare pentru a forma o rețea.
- 3 Există diferite tipuri de panouri de plasă sudată, în special panouri standard, panouri în serie tip „Lettermatten” sau semistandardizate, panouri în serie tip „Listenmatten” și panouri la comandă.
- 4 Pentru piața germană, Bundeskartellamt a autorizat, la 31 mai 1983, constituirea unui cartel de criză structurală al producătorilor germani de panouri de plasă sudată care, după ce a fost reînnoit o dată, a încetat în 1988. Acest cartel avea obiectul de a reduce capacitățile și prevedea totodată cote de livrare și o reglementare a prețurilor, care nu au fost totuși aprobate decât pentru primii doi ani de aplicare. Serviciile Comisiei au fost informate în 1983 de Bundeskartellamt despre constituirea acestui cartel de criză structurală.
- 5 La 6 și 7 noiembrie 1985, funcționarii Comisiei au efectuat, în conformitate cu articolul 14 alineatul (3) din Regulamentul nr. 17 al Consiliului din 6 februarie 1962, primul regulament de punere în aplicare a articolelor 85 și 86 din tratat (JO 1962, 13, p. 204), simultan și fără avertisment, inspecții la birourile a șapte întreprinderi și două asociații: respectiv Tréfilunion SA, Sotralentz SA, Tréfilarbebed Luxembourg-Saarbrücken SARL, Ferriere Nord SpA (Pittini), Baustahlgewebe GmbH, Thibo Draad- en Bouwstaalprodukten BV (Thibodraad), NV Bekaert, Syndicat national du tréfilage d’acier (STA) și Fachverband Betonstahlmatten eV; la 4 și 5 decembrie 1985, au efectuat alte inspecții la birourile întreprinderilor ILRO SpA, G. B. Martinelli, NV Usines Gustave Boël (afdeling Trébos), Tréfileries de Fontaine-l’Évêque (TFE), Frère-Bourgeois Commerciale SA (FBC), Van Merksteijn Staalbouw BV și ZND Bouwstaal BV.
- 6 Probele descoperite în cadrul acestor verificări și informațiile obținute în temeiul articolului 11 din Regulamentul nr. 17 au condus Comisia la concluzia că între 1980 și 1985 producătorii respectivi au încălcat articolul 85 din tratat printr-o serie de acorduri sau practici concertate cu privire la cotele de livrare și la prețurile panourilor de plasă sudată. Comisia a deschis procedura prevăzută la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 17 și la 12 martie 1987 a adresat comunicarea privind obiecțiunile întreprinderilor respective, care au răspuns la aceasta. O audiere a reprezentanților acestora a avut loc la 23 și 24 noiembrie 1987.

- 7 La finalul acestei proceduri, Comisia a adoptat decizia prin care a aplicat unui număr de paisprezece producători de panouri de plasă sudată o amendă pentru încălcarea articolului 85 alineatul (1) din tratat. Reiese de la punctul 22 din decizie că restrângerea concurenței consta într-o serie de acorduri și/sau practici concertate având ca obiectiv fixarea prețurilor și/sau a cotelor de livrare, precum și împărțirea piețelor de panouri de plasă sudată. Aceste înțelegeri se refereau, conform deciziei, la diverse piețe parțiale (piețele franceză, germană și din Benelux), dar afectau comerțul dintre statele membre din moment ce la acestea participau întreprinderi cu sediul în diferite state membre.
- 8 În ceea ce privește faptele aflate la originea acțiunii în fața Tribunalului, din hotărârea atacată reiese că decizia impută reclamantei în special că:

Pe piața germană,

- a participat la acorduri privind schimburi comerciale de întreprindere între Germania și Franța cu întreprinderea franceză Tréfilunion. Aceste înțelegeri au fost încheiate în cursul unei conversații din 7 iunie 1985 între, pe de o parte, domnul Müller, director al societății reclamante, reprezentant legal al cartelului de criză structurală și președinte al Fachverband Betonstahlmatten, și, pe de altă parte, domnul Marie, director al Tréfilunion și președinte al Association française technique pour le développement de l'emploi des treillis soudés (ADETS). La punctul 63 din hotărârea atacată, Tribunalul a constatat că decizia (punctul 140) imputa reclamantei că a pus în aplicare împreună cu Tréfilunion o concertare generală având ca obiect limitarea pătrunderii reciproce a produselor proprii în Germania și Franța (a se vedea punctele 135–143 și 176 din decizie și punctele 59–68 din hotărârea atacată);
- a participat la înțelegeri privind piața germană având ca obiect, pe de o parte, reglementarea exporturilor producătorilor din Benelux către Germania și, pe de altă parte, respectarea prețurilor în vigoare pe piața germană (a se vedea punctele 147, 178 și 182 din decizie și punctele 83–94 din hotărârea atacată);
- din interesul de a ajunge la o reducere sau reglementare a exporturilor străine către Germania, a încheiat la 24 noiembrie 1976 și 22 martie 1982 două contracte de livrare cu Bouwstaal Roermond BV (ulterior Tréfilarbed Bouwstaal Roermond) și Arbed SA afdeling Nederland. În aceste contracte, reclamanta își asuma sarcina vânzării exclusive în Germania, la un preț urmând a fi fixat conform unor criterii stabilite, a unui volum anual stabilit de panouri de plasă sudată provenind de la uzina din Roermond. Bouwstaal Roermond și Arbed SA afdeling Nederland se angajau, pe durata acestor contracte, să nu efectueze nicio livrare în Germania nici direct, nici indirect. Decizia constată că aceste acorduri de distribuție exclusivă nu îndeplineau condițiile prevăzute de Regulamentul nr. 67/67/CEE al Comisiei din 22 martie 1967 privind aplicarea articolului 85 alineatul (3) din tratat la anumite categorii de acorduri de exclusivitate (JO 1967, 57, p. 849), cel puțin de la existența înțelegerilor privind schimburile de întreprindere dintre Germania și Benelux. De când există înțelegerile respective, aceste acorduri trebuie considerate ca făcând parte integrantă dintr-o înțelegere generală privind împărțirea piețelor (a se vedea punctele 148 și 189 din decizie și punctele 95–109 din hotărârea atacată);
- a participat la o înțelegere cu Tréfilarbed având ca obiect încetarea reexporturilor de panouri de plasă sudată de la uzina din St Ingbert către Germania prin Luxemburg (a se vedea punctele 152 și 180 din decizie și punctele 110–122 din hotărârea atacată).

Cu privire la piața Benelux,

- a participat la înțelegeri între producătorii germani care exportă în Benelux și ceilalți producători care fac vânzări în Benelux cu privire la respectarea prețurilor fixate pentru piața Benelux. Potrivit deciziei, aceste înțelegeri au fost adoptate în cadrul unor reuniuni care au avut loc la Breda și Bunnik între august 1982 și noiembrie 1985. Decizia impută totodată reclamantei că a participat la înțelegeri între producătorii germani, pe de o parte, și producătorii din Benelux („clubul din Breda”), pe de altă parte, constând în aplicarea unor restricții cantitative la exporturile germane către Belgia și Țările de Jos, precum și în comunicarea cifrelor de export ale unor producători germani către grupul belgo-olandez [punctele 78 litera (b), 163, 168 și 171 din decizie și punctele 123–138 din hotărârea atacată].

9 Decizia are următorul dispozitiv:

„Articolul 1

Întreprinderile Tréfilunion SA, Société métallurgique de Normandie (SMN), CCG (TECNOR), Société de treillis et panneaux soudés (STPS), Sotralentz SA, Tréfilarbe SA sau Tréfilarbe Luxembourg-Saarbrücken SARL, Tréfileries de Fontaine-l'Évêque, Frère-Bourgeois Commerciale SA (în prezent Steelinter SA), NV Usines Gustave Boël, afdeling Trébos, Thibo Draad- en Bouwstaalprodukten BV (în prezent Thibo Bouwstaal BV), Van Merksteijn Staalbouw BV, ZND Bouwstaal BV, Baustahlgewebe GmbH, ILRO SpA, Ferriere Nord SpA (Pittini) și G. B. Martinelli fu G. B. Metallurgica SpA au încălcat articolul 85 alineatul (1) din Tratatul CEE prin participarea, între 27 mai 1980 și 5 noiembrie 1985, într-unul sau mai multe cazuri, la unul sau mai multe acorduri și/sau practici concertate (înțelegeri) care constau în fixarea prețurilor de vânzare, restrângerea vânzărilor, împărțirea piețelor și luarea unor măsuri având ca obiect aplicarea acestor înțelegeri și controlarea acestei aplicări.

Articolul 2

În măsura în care continuă să desfășoare o activitate în sectorul panourilor de plasă sudată în Comunitate, întreprinderile citate la articolul 1 au obligația de a înceta de îndată încălcările constatate (dacă nu au făcut deja acest lucru) și de a se abține în viitor, în ceea ce privește această activitate, de la orice acorduri și/sau practici concertate având un obiectiv sau un efect identic ori similar.

Articolul 3

Întreprinderilor citate în continuare li se aplică următoarele amenzi pentru încălcările constatate la articolul 1:

- 1) Tréfilunion SA (TU): o amendă de 1 375 000 ECU;
- 2) Société métallurgique de Normandie (SMN): o amendă de 50 000 ECU;
- 3) Société des treillis et panneaux soudés (STPS): o amendă de 150 000 ECU;
- 4) Sotralentz SA: o amendă de 228 000 ECU;
- 5) Tréfilarbe Luxembourg/Saarbrücken SARL: o amendă de 1 143 000 ECU;

- 6) Steelinter SA: o amendă de 315 000 ECU;
- 7) NV Usines Gustave Boël, afdeling Trébos: o amendă de 550 000 ECU;
- 8) Thibo Bouwstaal BV: o amendă de 420 000 ECU;
- 9) Van Merksteijn Staalbouw BV: o amendă de 375 000 ECU;
- 10) ZND Bouwstaal BV: o amendă de 42 000 ECU;
- 11) Baustahlgewebe GmbH (BStG): o amendă de 4 500 000 ECU;
- 12) ILRO SpA: o amendă de 13 000 ECU;
- 13) Ferriere Nord SpA (Pittini): o amendă de 320 000 ECU;
- 14) G. B. Martinelli fu G. B. Metallurgica SpA: o amendă de 20 000 ECU.

...”

- 10 Acestea sunt circumstanțele în care reclamanta a introdus la 20 octombrie 1989 o acțiune în fața Curții având ca obiect, în principal, anularea deciziei și, în subsidiar, reducerea amenzii, precum și obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată. Prin ordonanțele din 15 noiembrie 1989, Curtea a trimis Tribunalului această cauză și alte zece acțiuni introduse împotriva aceleiași decizii, în conformitate cu articolul 14 din Decizia 88/591/CECO, CEE, Euratom a Consiliului din 24 octombrie 1988 de instituire a Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene (JO L 319, p. 1).
- 11 Aceste acțiuni au fost înregistrate la Tribunal cu numerele T-141/89–T-145/89 și T-147/89–T-152/89. Prin ordonanța din 13 octombrie 1992, Tribunalul a conexas aceste cauze în scopul procedurii orale, datorită conexității acestora, în conformitate cu articolul 50 din Regulamentul de procedură. În cauza care face obiectul prezentului recurs, procedura scrisă în fața Tribunalului s-a încheiat la 5 iulie 1990. În cadrul ședinței din 16 februarie 1993, Camera întâi a Tribunalului a decis pe baza raportului judecătorului raportor să deschidă procedura orală și să invite părțile să răspundă în scris, înaintea ședinței, la anumite întrebări. La 18 mai 1993, raportul de ședință a fost notificat părților, ale căror susțineri orale și răspunsuri la întrebările Tribunalului au fost ascultate în cadrul ședinței desfășurate în perioada 14–18 iunie 1993. Tribunalul a pronunțat hotărârea la 6 aprilie 1995.
- 12 În hotărârea atacată, Tribunalul a decis că, având în vedere absența participării reclamantei, pe de o parte, la un acord cu Tréfilunion având ca obiect condiționarea exporturilor lor viitoare de fixarea unor cote, iar pe de altă parte, la o înțelegere cu Sotralentz privind contingentarea exporturilor acesteia pe piața germană și având în vedere aplicarea unei circumstanțe atenuante la înțelegerea între reclamantă și Tréfilarbed având ca obiect încetarea reexporturilor din St Ingbert către Germania, era necesar să se anuleze în parte articolul 1 din decizie și să se reducă valoarea amenzii aplicate reclamantei de la 4,5 milioane ECU și să fie stabilită la 3 milioane ECU. Tribunalul a respins acțiunea cu privire la restul capetelor de cerere și a obligat reclamanta să suporte propriile cheltuieli de judecată, precum și o treime din cele ale Comisiei.

Recursul

- 13 În recursul său, reclamanta solicită Curții:
- să anuleze hotărârea atacată, în măsura în care îi aplică o amendă de 3 milioane ECU, respinge acțiunea sa și o obligă să suporte propriile cheltuieli de judecată precum și o treime din cele ale Comisiei și să pronunțe încetarea procedurii;
  - în subsidiar, să anuleze hotărârea atacată și să trimită cauza în fața Tribunalului în vederea reluării procedurii;
  - să anuleze articolele 1, 2 și 3 din decizie, în măsura în care o privesc și nu au fost anulate prin hotărârea atacată;
  - în subsidiar, să reducă amenda la o sumă rezonabilă;
  - să oblige Comisia la plata cheltuielilor de judecată efectuate în primă instanță și în recurs.
- 14 Comisia solicită Curții să respingă recursul și să oblige reclamanta la plata cheltuielilor de judecată.
- 15 În sprijinul recursului, reclamanta susține că prin durata excesivă a procedurii Tribunalul a adus atingere dreptului său la judecarea într-un termen rezonabil a cauzei sale, prevăzut la articolul 6 alineatul (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale din 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO”) și că, prin pronunțarea hotărârii la 22 de luni după încheierea procedurii orale, a încălcat principiul general al celerității. În plus, Tribunalul a aplicat un criteriu de analiză eronat la examinarea probelor, întrucât nu a verificat dacă faptele constatate de Comisie nu puteau fi explicate în alt mod decât prin existența unei înțelegeri și a refuzat să examineze probele prezentate de reclamantă. Procedând astfel, Tribunalul a încălcat principiile aplicabile în materie de probe. În plus, Tribunalul a adus atingere dreptului la apărare prin respingerea cererii pe care a reclamanta a formulat-o pentru a solicita Comisiei să îi permită să consulte, pe de o parte, toate înscrisurile din procedura administrativă și, pe de altă parte, anumite documente referitoare la cartelul de criză structurală german.
- 16 Reclamanta susține de asemenea că, în ceea ce privește delimitarea pieței relevante, precum și pretensele înțelegeri
- între reclamantă și Tréfilunion cu privire la schimburile comerciale de întrepătrundere între Germania și Franța,
  - cu producătorii din Benelux referitor la piața germană și
  - cu privire la cotele și prețurile pe piața Benelux,
- Tribunalul a încălcat articolul 85 alineatul (1) din tratat prin lipsa motivării și/sau printr-o încadrare eronată a faptelor. Tribunalul a încălcat totodată normele de aplicare a Regulamentului nr. 67/67 cu privire la contractele de distribuție exclusivă încheiate între reclamantă, pe de o parte, și Bouwstaal Roermond BV și Arbed SA afdeling Nederland pe de altă parte.
- 17 În cele din urmă, reclamanta reproșează Tribunalului că a încălcat dispozițiile articolului 15 din Regulamentul nr. 17 în ceea ce privește aplicarea amenzilor.

- 18 Trebuie reamintit mai întâi că, în ceea ce privește eventualele nereguli ale procedurii, în conformitate cu articolul 168a din Tratatul CE și articolul 51 primul paragraf din Statutul CE al Curții de Justiție, recursul se limitează la chestiuni de drept. Potrivit dispoziției din urmă, acesta poate fi întemeiat pe motive de lipsă de competență a Tribunalului, de nerespectare a procedurii în fața Tribunalului care aduce atingere intereselor reclamantului, precum și de încălcarea dreptului comunitar de către Tribunal.
- 19 Astfel, Curtea are competența de a controla dacă s-au comis în fața Tribunalului nereguli de procedură care aduc atingere intereselor reclamantului și trebuie să se asigure că s-au respectat principiile generale de drept comunitar și normele de procedură aplicabile în materie de sarcina probei și administrarea probelor (a se vedea în special Ordonanța din 17 septembrie 1996, San Marco/Comisia, C-19/95 P, Rec., p. I-4435, punctul 40).
- 20 În această privință, trebuie amintit că articolul 6 alineatul (1) din CEDO prevede că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil, a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.
- 21 Principiul general de drept comunitar potrivit căruia orice persoană are dreptul la un proces echitabil, care se inspiră din aceste drepturi fundamentale (a se vedea în special Avizul 2/94 din 28 martie 1996, Rec., p. I-1759, punctul 33, precum și Hotărârea din 29 mai 1997, Kremzow, C-299/95, Rec., p. I-2629, punctul 14), în special dreptul la un proces într-un termen rezonabil, se aplică în cadrul unei acțiuni împotriva unei decizii a Comisiei de aplicare unei întreprinderi a unor amenzi pentru încălcarea dreptului concurenței.
- 22 Prin urmare, este de competența Curții să examineze în caz de recurs aceste motive invocate cu privire la procedura în fața Tribunalului.
- 23 În continuare, cu privire la examinarea considerată eronată a faptelor, rezultă din articolul 168a din Tratatul CE și articolul 51 primul paragraf din Statutul CE al Curții de Justiție că Tribunalul are doar competența, pe de o parte, de a constata faptele, cu excepția cazului în care inexactitatea materială a constatărilor acestuia rezultă din înscrisurile dosarului care i-au fost prezentate, și, pe de altă parte, de a aprecia aceste fapte. Atunci când Tribunalul a constatat sau apreciat faptele, Curtea are competența de a exercita, în temeiul articolului 168a din tratat, un control asupra încadrării juridice a acestor fapte și a consecințelor juridice care au fost deduse de aici de Tribunal (a se vedea în special Ordonanța San Marco/Comisia, citată anterior, punctul 39).
- 24 Curtea nu are așadar competența de a constata faptele nici, în principiu, de a examina probele pe care Tribunalul le-a admis în sprijinul acestor fapte. Astfel, dat fiind că aceste probe au fost obținute în mod legal și că principiile generale de drept și normele de procedură aplicabile în materia sarcinii probei și administrării probelor au fost respectate, numai Tribunalul are competența de a aprecia valoarea care trebuie atribuită elementelor ce îi sunt prezentate (a se vedea, în special, Ordonanța San Marco/Comisia, citată anterior, punctul 40). Această apreciere nu constituie așadar, sub rezerva cazului denaturării acestor elemente, o chestiune de drept supusă în această calitate controlului Curții (Hotărârea din 2 martie 1994, Hilti/Comisia, C-53/92 P, Rec., p. I-667, punctul 42).
- 25 Cu toate acestea, întrebarea dacă motivarea unei hotărâri a Tribunalului este contradictorie sau insuficientă constituie o chestiune de drept care poate în această calitate să fie invocată în cadrul unui recurs (a se vedea, în special, hotărârile din 1 octombrie 1991, Vidrányi/Comisia,

C-283/90 P, Rec., p. I-4339, punctul 29; din 20 noiembrie 1997, Comisia/V, C-188/96 P, Rec., p. I-6561, punctul 24, precum și din 7 mai 1998, Somaco/Comisia, C-401/96 P, Rec., p. I-2587, punctul 53).

Cu privire la motivele întemeiate pe neregulile de procedură

Cu privire la încălcarea principiului termenului rezonabil al procedurii

- 26 Reclamanta susține că termenul în care Tribunalul a statuat este excesiv, astfel încât acesta a adus atingere articolului 6 alineatul (1) din CEDO. Durata procedurii nu a fost determinată în niciun fel de împrejurările cauzei, ci, din contră, trebuie să fie imputată Tribunalului. Această întârziere constituie un „Prozesshindernis” (o cauză de inadmisibilitate) care justifică anularea hotărârii atacate și a deciziei, precum și închiderea procedurii. Cu titlu subsidiar, reclamanta susține că durata excesivă a procedurii administrative și ulterior judiciare constituie, în sine, o circumstanță atenuantă și un motiv de reducere a valorii amenzii în temeiul unui principiu de reducere a pedepsei care este recunoscut atât în ordinea juridică a statelor membre, cât și de jurisprudența Tribunalului.
- 27 Comisia contestă caracterul excesiv al duratei procedurii și consideră că, chiar dacă durata procedurii în fața Tribunalului poate părea lungă, aceasta nu poate constitui o cauză de inadmisibilitate.
- 28 Cu titlu introductiv, trebuie precizat că durata procedurii care în speță face obiectul examinării Curții pentru a determina dacă s-a comis o neregulă de procedură care aduce atingere intereselor reclamantei a început la 20 octombrie 1989, data depunerii cererii în anulare, și a încetat la 6 aprilie 1995, data pronunțării hotărârii atacate. În consecință, durata procedurii care face obiectul examinării Curții este de aproximativ cinci ani și șase luni.
- 29 Trebuie constatat pentru început că această durată este, la prima vedere, considerabilă. Totuși, este necesară aprecierea caracterului rezonabil al acestui termen în funcție de împrejurările specifice fiecărei cauze, în special de obiectivul litigiului pentru partea interesată, de complexitatea cauzei, precum și de comportamentul reclamantei și cel al autorităților competente (a se vedea, prin analogie, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, hotărârile Erkner și Hofauer din 23 aprilie 1987, seria A nr. 117, punctul 66; Kemmache din 27 noiembrie 1991, seria A nr. 218, punctul 60; Phocas împotriva Franței din 23 aprilie 1996, *Recueil des arrêts et décisions*, 1996-II, p. 546, punctul 71, precum și Garyfallou AEBE împotriva Greciei din 27 septembrie 1997, *Recueil des arrêts et décisions*, 1997-V, p. 1821, punctul 39).
- 30 În ceea ce privește importanța litigiului pentru reclamantă, trebuie subliniat că supraviețuirea economică a acesteia nu era în mod direct pusă în pericol de litigiu. Rămâne totuși faptul că, în caz de litigiu privind existența unei încălcări a regulilor de concurență, condiția fundamentală de certitudine juridică de care trebuie să beneficieze operatorii economici, precum și obiectivul de a garanta că nu este denaturată concurența pe piața internă prezintă un interes considerabil nu numai pentru reclamant însuși și pentru concurenții lui, ci și pentru terți, ca urmare a numărului mare de persoane implicate și a intereselor financiare în joc.
- 31 Astfel, reclamanta risca, în conformitate cu articolul 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17, să i se aplice o amendă maximă egală cu 10 % din cifra de afaceri realizată în cursul exercițiului financiar precedent. În speță, Comisia a aplicat reclamantei, în conformitate cu articolele 3 și 4 din decizie, o amendă în valoare de 4,5 milioane ECU, de achitat în termen de

trei luni de la notificarea acesteia, însoțită de o rată a dobânzilor moratorii de 12,50 % pe an la expirarea acestui termen.

- 32 În această privință, articolul 192 din Tratatul CE prevede în special că deciziile Comisiei care impun o obligație pecuniară în sarcina altor persoane decât statele constituie titlu executoriu și că executarea silită este reglementată de normele de procedură civilă în vigoare în statul pe teritoriul căruia are loc această procedură. În temeiul dispozițiilor coroborate ale articolelor 185, 186 și 192 din Tratatul CE și ale articolului 4 din Decizia 88/591, acțiunile înaintate Tribunalului nu au efect suspensiv; în măsura în care consideră că împrejurările o impun, Tribunalul poate ordona suspendarea executării actului atacat, poate dispune măsurile provizorii necesare și, după caz, să suspende executarea silită.
- 33 În speță, reiese din dosar că nu s-a luat nicio măsură de recuperare a amenzii pe durata procedurii judiciare, din moment ce reclamanta a constituit o garanție bancară, astfel cum a solicitat Comisia. Această împrejurare nu poate totuși priva reclamanta de dreptul său la un proces într-un termen rezonabil și în special de a se statua cu privire la temeinicia acuzațiilor de încălcare a dreptului concurenței formulate împotriva ei de Comisie și a amenzilor care i-au fost aplicate în acest sens.
- 34 Cu privire la aceste împrejurări în ansamblu, trebuie constatat că procedura în fața Tribunalului prezintă un interes real pentru reclamantă.
- 35 Cu privire la complexitatea cauzei, trebuie amintit că, în decizie, Comisia a ajuns la concluzia că paisprezece producători de panouri de plasă sudată au încălcat articolul 85 din tratat printr-o serie de acorduri sau practici concertate cu privire la cotele de livrare și la prețurile acestui produs. Acțiunea reclamantei constituia una dintre cele unsprezece acțiuni formulate în trei limbi de procedură diferite, care au fost în mod formal conexe pentru desfășurarea procedurii orale.
- 36 În această privință, reiese din dosar și din hotărârea atacată că procedura care o implică pe reclamantă necesită o examinare detaliată a unor documente destul de voluminoase și a unor chestiuni de fapt și de drept de o anumită complexitate.
- 37 În ceea ce privește conduita reclamantei în fața Tribunalului, reiese din dosar că termenul prevăzut pentru depunerea duplicii a fost prelungit la cererea acesteia cu aproximativ o lună.
- 38 În această privință, nu se poate accepta argumentul Comisiei, potrivit căruia procedura în fața Tribunalului a fost întârziată deoarece consilierul reclamantei nu intervenise inițial în procedura administrativă în fața Comisiei și ulterior a axat mare parte din argumentația sa în mod eronat pe amenda pe care Comisia a aplicat-o în temeiul participării acesteia la cartelul de criză structurală.
- 39 Astfel, o întreprindere vizată de o decizie a Comisiei de constatare a unor încălcări ale dreptului concurenței și de aplicare a unor amenzi trebuie să aibă posibilitatea de a contesta prin orice mijloace pe care le consideră utile acuzațiile formulate împotriva sa.
- 40 Prin urmare, nu s-a stabilit că reclamanta a contribuit în mod semnificativ la prelungirea duratei procedurii.
- 41 Cu privire la comportamentul autorităților competente, trebuie amintit că instituirea Tribunalului pe lângă Curte și instituirea unui dublu grad de jurisdicție, pe de o parte, aveau obiectivul de a îmbunătăți protecția jurisdicțională a justițiabililor, în special pentru acțiunile

care necesită o examinare detaliată a unor fapte complexe, iar pe de altă parte, aveau obiectivul de a menține calitatea și eficiența controlului jurisdicțional în ordinea juridică comunitară, permițând Curții să își concentreze activitatea asupra sarcinii sale fundamentale, aceea de a asigura respectarea dreptului în interpretarea și aplicarea dreptului comunitar.

- 42 Acesta este motivul pentru care structura sistemului jurisdicțional comunitar justifică, în anumite privințe, ca Tribunalul, responsabil de stabilirea faptelor și efectuarea unei examinări materiale a litigiului, să poată dispune de relativ mai mult timp pentru a cerceta acțiunile care necesită o examinare detaliată a unor fapte complexe. Totuși, această misiune nu scutește instanța comunitară instituită special în acest scop de respectarea termenului rezonabil în judecarea cauzelor care îi sunt sesizate.
- 43 Trebuie să se țină seama totodată de constrângerile inerente procedurii în fața instanțelor comunitare, legate în special de regimul lingvistic al procedurii prevăzut la articolul 35 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, precum și de obligația prevăzută la articolul 36 alineatul (2) din Regulamentul de procedură de a publica hotărârile în limbile menționate la articolul 1 din Regulamentul nr. 1 al Consiliului din 15 aprilie 1958 de stabilire a regimului lingvistic al Comunității Economice Europene (JO 1958, 17, p. 385, Ed. specială în limba română, 01/vol. 1, p. 3).
- 44 Cu toate acestea, trebuie constatat că din împrejurările cauzei nu reiese că anumite constrângeri de asemenea natură pot justifica durata procedurii în fața Tribunalului.
- 45 Trebuie într-adevăr subliniat că două perioade sunt semnificative în cursul procedurii în fața Tribunalului cu privire la principiul termenului rezonabil. Astfel, au trecut circa 32 de luni între încheierea procedurii scrise și decizia de deschidere a procedurii orale. S-a decis într-adevăr, prin Ordonanța din 13 octombrie 1992, să se conexeze cele unsprezece cauze pentru desfășurarea procedurii orale, însă trebuie subliniată lipsa în decursul acestei perioade a oricărei alte măsuri de organizare a procedurii sau măsuri de cercetare judecătorească. La aceasta se adaugă faptul că au trecut 22 de luni între încheierea procedurii scrise și pronunțarea hotărârii Tribunalului.
- 46 Chiar și având în vedere constrângerile inerente procedurii în fața instanțelor comunitare, asemenea durate de cercetare judecătorească și deliberare nu pot fi justificate decât prin împrejurări excepționale. În absența unei suspendări a procedurii în fața Tribunalului, în special în temeiul articolelor 77 și 78 din Regulamentul de procedură, trebuie desprinsă concluzia că aceste împrejurări nu sunt întrunite în speță.
- 47 În lumina elementelor precedente, este necesar să se constate, chiar și ținând seama de complexitatea relativă a cauzei, că procedura în fața Tribunalului a depășit condițiile referitoare la respectarea termenului rezonabil.
- 48 Din motive legate de buna administrare a procedurii și pentru garantarea unei reparări imediate și efective împotriva acestei nereguli de procedură, este necesar să se declare întemeiat motivul bazat pe durata excesivă a procedurii în vederea anulării hotărârii atacate, în măsura în care acesta stabilește valoarea amenzii aplicate reclamantei la suma de 3 milioane ECU.
- 49 În schimb, în absența oricărui indiciu că durata procedurii a avut efect asupra soluționării litigiului, acest motiv nu poate conduce la anularea hotărârii atacate în totalitate.

Cu privire la încălcarea principiului celerității

- 50 Reclamanta consideră că Tribunalul a încălcat principiul general de drept comunitar al promptitudinii procedurii judiciare prin pronunțarea unei hotărâri la 22 de luni după închiderea procedurii orale, astfel încât utilitatea acesteia din urmă a dispărut odată cu dispariția amintirii acesteia din memoria judecătorilor. Aceasta susține, în fond, că principiul oralității procedurii judiciare implică un caracter imediat al procedurii care, după modelul codurilor de procedură civilă și penală ale majorității statelor membre, implică obligația Tribunalului de a supune deliberării cauzele imediat după ascultarea susținerilor orale și de a pronunța hotărârile într-un termen apropiat de aceasta.
- 51 Comisia consideră că principiul promptitudinii procedurii, cum a fost interpretat de reclamantă, nu există în dreptul comunitar, astfel încât acest motiv trebuie respins.
- 52 În această privință, trebuie constatat că, pe de o parte, contrar celor susținute de reclamantă în cursul ședinței, nici articolul 55 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, nici vreo altă dispoziție din acest regulament sau din Statutul CE al Curții de Justiție nu prevăd că hotărârile acestuia trebuie pronunțate într-un termen fix după procedura orală.
- 53 Pe de altă parte, trebuie subliniat că reclamanta nu a stabilit că durata deliberării a avut vreo influență asupra soluționării litigiului cu care a fost sesizat Tribunalului, în special cu privire la pierderea valorii probelor.
- 54 În aceste condiții, prezentul motiv trebuie respins ca neîntemeiat.

Cu privire la încălcarea principiilor aplicabile în materie de probe

- 55 Reclamanta susține că Tribunalul a folosit în primul rând un criteriu de analiză eronat la examinarea probelor, mulțumindu-se să verifice dacă Comisia demonstrase participarea reclamantei la înțelegeri, fără să ia în considerare expunerea acesteia din urmă, iar ulterior a încălcat normele referitoare la decădere respingând ofertele de audiere a martorilor ca fiind tardive. Limitându-se la examinarea expunerii Comisiei și refuzând examinarea probelor propuse de reclamantă, Tribunalul a încălcat obligația de cercetare judecătorească și dreptul la un proces echitabil, precum și principiile liberei aprecieri și beneficiului îndoielii.
- 56 Referitor la primul punct, reclamanta reproșează în fond Tribunalului că nu a verificat dacă faptele prezentate de Comisie nu puteau fi explicate în alt mod decât prin existența unei înțelegeri, cu toate că reclamanta a prezentat o altă justificare plauzibilă și coerentă.
- 57 Comisia susține că această obiecțiune constituie, în realitate, o cerere de reexaminare a faptelor.
- 58 În această privință, în măsura în care această obiecțiune nu privește aprecierea faptelor efectuată de Tribunal, trebuie amintit că, în caz de litigiu privind existența unei încălcări a regulilor de concurență, Comisia trebuie să dovedească încălcările pe care le constată și să stabilească elementele de probă corespunzătoare pentru a demonstra potrivit legii existența faptelor constitutive ale unei încălcări.
- 59 Cu toate acestea, nimic nu face posibilă constatarea că Tribunalul a omis să considere elementele prezentate de reclamantă atunci când le-a verificat pe cele prezentate de Comisie. În primul rând, reiese, de la punctele 64–67 din hotărârea atacată, că Tribunalul, în ceea ce privește înțelegerea între reclamantă și Tréfilunion, a avut în vedere o analiză a notelor prezentate de Comisie, a ajuns la concluzia că aceasta din urmă a stabilit potrivit legii numai

două din cele trei puncte de concertare incriminată. Apoi, la punctele 90–92 din hotărârea atacată, referitoare la înțelegerile privind cotele și prețurile cu producătorii din Benelux, punctele 115–118, referitoare la înțelegerea între reclamantă și Tréfilarbebed, precum și punctele 131–136, referitoare la înțelegerile privind prețurile și cotele pe piața Benelux, arată că Tribunalul a efectuat, ținând seama de argumentele reclamantei, o examinare a faptelor prezentate de Comisie pentru a concluziona de aici că aceasta din urmă a demonstrat potrivit legii că reclamanta participase la înțelegerile în cauză.

- 60 Referitor la al doilea punct, reclamanta reproșează Tribunalului că a dat o interpretare eronată propriului Regulament de procedură atunci când a respins probele propuse ca fiind tardive. Reclamanta nu contestă că probele propuse de ea au apărut pentru prima dată în replică. În schimb, aceasta susține că elementele de probă prezentate în stadiul replicii nu erau nici noi, nici tardive în sensul articolului 48 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, din moment ce acesta propusese audierea martorilor și înfățișarea personală în replică pentru a infirma probele invocate de Comisie în memoriul său în apărare.
- 61 Reclamanta susține totodată că obligația de cercetare judecătorească și principiul contradictorialității și cel al procesului echitabil obligă Tribunalul să admită probele propuse, cu excepția anumitor cazuri limitate, a căror existență nu a fost demonstrată în speță. Aceasta consideră că respingerea propunerilor sale de audiere a martorilor și de înfățișare personală echivalează cu o apreciere anticipată a probelor și adaugă că, chiar și în absența probelor propuse, principiul oficialității obligă Tribunalul în special în procedurile care pot conduce la amenzi, să extindă din oficiu cercetarea judecătorească la toate mijloacele de probă care sunt la dispoziția sa și să facă eforturi pentru a obține cea mai bună probă.
- 62 Comisia consideră că Tribunalul s-a conformat jurisprudenței constante atunci când a considerat că probele propuse, prezentate pentru prima dată în replică, constituiau o întârziere care trebuia așadar motivată.
- 63 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, pentru a face dovada afirmațiilor sale, reclamanta a solicitat în cererea adresată Tribunalului să fie audiat în calitate de martor consilierul său juridic, Pillman, iar în replică să se înfățișeze prin persoana reprezentantului său legal, domnul Müller, și să fie audiat în calitate de martor domnul Broekman, fost președinte al producătorilor din Benelux.
- 64 Reiese din dosar că în cadrul ședinței din 18 și 24 martie 1993 Tribunalul a decis să adreseze întrebări părților. Ținând seama de cererea de audiere a reclamantei și având în vedere cele patru telexuri din 15 decembrie 1983, 11 ianuarie 1984, 4 martie 1984 și 4 aprilie 1984, reclamanta a fost invitată „să indice care sunt motivele exacte și factuale care [au determinat-o] să infirme conținutul aparent al documentelor menționate pe lângă negarea generală prezentată în memoriile sale”.
- 65 În cadrul conferinței din 13 și 17 mai 1993, Tribunalul a decis să afle observațiile părților cu privire la eventuala audiere a domnilor Müller și Broekman și înfățișarea personală la audiere a reclamantelor Boël, Steelinter și Tréfilunion, în persoana unor reprezentanți informați despre contactele care avuseseră loc în acea perioadă.
- 66 Prin scrisoarea din 19 mai 1993, Comisia s-a declarat împotriva audierii martorilor citați pe motiv că, oricum, aceștia erau reprezentanții întreprinderilor citate de decizie. Tribunalul a decis, la 26 mai 1993, să amâne pronunțarea deciziei cu privire la o eventuală audiere a martorilor.

- 67 La punctul 68 din hotărârea atacată, Tribunalul a constatat că nu era necesar să se desfășoare o audiere a martorilor, nici să se ordone înfățișarea reclamantei. La punctele 94, 120 și 138 din hotărârea amintită, Tribunalul a respins, în temeiul articolului 48 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, propunerile de audiere a martorilor și de înfățișare a reclamantei, pe motiv că aceste probe propuse, formulate în replică, erau tardive, deoarece reclamanta nu invocase nicio împrejurare care să o fi împiedicat să le formuleze în cererea introductivă.
- 68 Având în vedere împrejurările speței, nu se poate contesta aprecierea Tribunalului cu privire la relevanța audierii domnilor Pillmann și Müller pe tema înțelegerii între Baustahlgewebe și Tréfilunion.
- 69 Referitor la refuzul Tribunalului de a audia pe domnii Müller și Broekman pe motiv că probele propuse erau tardive, trebuie constatat că articolul 68 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului prevede că acesta din urmă dispune ca anumite fapte să fie probate cu martori, din oficiu sau la cererea părților, după ascultarea părților. Cererea unei părți privind audierea unui martor trebuie să indice cu precizie faptele în legătură cu care acesta va fi ascultat și motivele care justifică ascultarea acestuia. Articolul 44 alineatul (1) litera (e) din Regulamentul de procedură al Tribunalului dispune că cererea trebuie să conțină probele propuse, dacă este cazul.
- 70 În cazul în care o solicitare privind audierea martorilor, formulată în cerere, indică precis faptele în legătură cu care este necesară ascultarea martorului sau martorilor și motivele care justifică ascultarea acestora, Tribunalul are așadar sarcina de a aprecia relevanța cererii în raport cu obiectul litigiului și necesitatea de a efectua audierea martorilor citați.
- 71 Potrivit articolului 48 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, părțile mai pot propune probe în sprijinul afirmațiilor lor atât în cadrul replicii, cât și al duplicii. Acestea indică motivele care au determinat întârzierea cu care s-au propus probele.
- 72 Astfel, proba contrară și completarea probatoriului prezentate în urma unei probe contrarii a părții adverse în memoriul său în apărare nu sunt prevăzute de norma de decădere prevăzută la articolul 48 alineatul (1) din Regulamentul de procedură. Într-adevăr, această dispoziție privește noile probe propuse și trebuie să fie citită în lumina articolului 66 alineatul (2), care prevede expres că proba contrară și completarea probatoriului solicitat sunt admisibile.
- 73 Totuși, fiind vorba, în speță, de propunerea de audiere a martorului Broekman și de înfățișarea reclamantei, este suficient de constatat că din dosar reiese că elementele de probă invocate de Comisie în memoriul în apărare erau deja menționate în decizie, precum și în comunicarea privind obiecțiunile sau anexate la aceasta, și fuseseră invocate de reclamantă însăși în anexa 3 la cererea depusă la Tribunal. De asemenea, în ceea ce privește declarațiile domnului Müller în cadrul audierii în fața Comisiei din 24 noiembrie 1987, la care se referă Tribunalul la punctele 92 și 135 din hotărârea atacată, este evident că acestea apar în procesul-verbal al acestei ședințe care a fost invocat totodată de reclamantă însăși în anexa 9 la cererea depusă la Tribunal.
- 74 În consecință, trebuie constatat că cererea de audiere a domnului Broekman și cea de a se înfățișa prin persoana reprezentantului său legal, domnul Müller, nu pot fi considerate propuneri de probe contrarii și că reclamanta a fost în măsură să prezinte probele propuse în cererea înaintată Tribunalului.

- 75 În aceste condiții, Tribunalul a considerat în mod întemeiat că probele propuse formulate în replică erau tardive și le-a refuzat pe argumentul că reclamanta nu motivase întârzierea prezentării lor.
- 76 În plus, trebuie respins argumentul reclamantei conform căruia Tribunalul a încălcat obligația de cercetare judecătorească ce îi aparținea, din moment ce este evident că acesta a luat măsuri de organizare a procedurii având ca obiect facilitarea administrării probelor și precizarea argumentelor părților, în conformitate cu articolul 64 alineatul (1) din Regulamentul de procedură.
- 77 În cele din urmă, trebuie subliniat că Tribunalul nu poate fi obligat să citeze martori din oficiu, din moment ce articolul 66 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului precizează că acesta din urmă stabilește prin ordonanță măsurile de cercetare judecătorească necesare și faptele ce trebuie dovedite.
- 78 În consecință, motivul întemeiat pe încălcarea de către Tribunal a principiilor aplicabile în materie de probe trebuie respins.

Referitor la încălcarea dreptului de a consulta anumite documente

- 79 Reclamanta susține că Tribunalul a încălcat dreptul la apărare refuzând să aprobe cererea de prezentare a setului de înscrisuri din procedura administrativă, cu toate că dreptul de acces la dosar se încadrează într-un principiu fundamental de drept comunitar a cărui respectare se impune în orice împrejurare. Astfel, Comisia are obligația să facă posibil accesul întreprinderilor implicate într-o procedură în temeiul articolului 85 alineatul (1) din tratat la setul de documente în apărarea sau împotriva reclamantelor pe care le-a colectat în cursul investigației. Aceste principii se aplică totodată în cadrul procedurii în fața Tribunalului, în cazul în care documentele relevante eventual pentru apărarea reclamantului nu i-au fost comunicate în cursul procedurii administrative. În orice caz, reclamanta consideră că Tribunalul nu putea refuza să îi aprobe cererea de prezentare a documentelor pe motiv că aceasta nu a prezentat indicii de natură să demonstreze că aceste documente erau relevante pentru apărarea sa. Astfel, o parte și consilierii acesteia nu pot aprecia importanța unui document pentru apărare decât dacă cunosc existența și conținutul acestuia.
- 80 În plus, reclamanta susține că Tribunalul a adus atingere dreptului la apărare prin refuzul de a ordona prezentarea documentelor referitoare la cartelul de criză structurală german.
- 81 Comisia subliniază că, în ceea ce privește cererea de acces la setul de înscrisuri din procedură, Tribunalul a considerat în mod întemeiat că reclamanta nu a prezentat indicii de natură să demonstreze că aceste documente erau relevante pentru apărarea sa. Referitor la documentele privind cartelul de criză structurală german, o neregulă de procedură de acest tip nu poate face obiectul unui recurs din moment ce nu este de natură să aducă atingere intereselor reclamantei și constituie o extindere a obiectului litigiului în fața Tribunalului, care este așadar inadmisibil în cadrul unui recurs.
- 82 Mai întâi, în ceea ce privește excepția de inadmisibilitate invocată de Comisie, este suficient de constatat că, în primul rând, întrebarea dacă existența cartelului de criză structurală german a influențat decizia a fost dezbătută în fața Tribunalului și că, în al doilea rând, reclamanta afirmă în fața Curții că respectivul cartel de criză a influențat cel puțin valoarea amenzilor aplicate. În aceste împrejurări, nu este vorba în această privință de o extindere a obiectului litigiului în fața Tribunalului. Motivul întemeiat pe dreptul de a consulta documentele referitoare la cartelul de criză este așadar admisibil.

- 83 În continuare, în ceea ce privește accesul la documente, trebuie amintit că de la punctul 23 din hotărârea atacată reiese că în cursul procedurii administrative Comisia a comunicat reclamantei documentele care o priveau în mod direct sau indirect, cu excepția celor care erau confidențiale, amintind totuși că reclamanta avea posibilitatea, pentru pregătirea observațiilor sale, de a lua cunoștință prin intermediul unei autorizații despre alte documente deținute de Comisie.
- 84 Reiese de la punctul 28 din hotărârea atacată și din dosar că nou-numitul consilier al reclamantei a susținut în fața Comisiei că încă avea dreptul de a consulta dosarul după adoptarea deciziei. Un schimb de corespondență între părți arată cum Comisia a reamintit reclamantei că i-a transmis în anexă la comunicarea privind obiecțiunile documentele pe care s-a bazat. Prin faxul din 11 octombrie 1989, Comisia a prezentat o listă cu setul de înscrisuri din dosar, în măsura în care acestea se refereau la reclamantă și i-a propus să îi trimită o copie a acestora. În urma acestei propuneri, reclamanta a solicitat prin faxul din 16 octombrie 1989, pe de o parte, trimiterea raportului și a dosarului privind inspecția efectuată la 6 și 7 noiembrie 1985 la birourile acesteia, precum și cel privind inspecția efectuată la aceleași date la birourile Fachverband Betonstahlmatten, iar pe de altă parte, autorizația de a consulta procesele-verbale și alte documente prin care Bundeskartellamt informase Comisia despre existența unui cartel de criză structurală în Germania. Comisia nu a răspuns totuși la această cerere până la introducerea acțiunii.
- 85 În cererea sa, reclamanta a solicitat în consecință Tribunalului să ordone Comisiei să îi permită consultarea: (a) setului de înscrisuri de procedură care o priveau; (b) tuturor documentelor, corespondențelor, proceselor-verbale și notelor referitoare la informarea Comisiei de către Bundeskartellamt pe tema existenței cartelului de criză structurală, precum și (c) tuturor documentelor, înscrisurilor, proceselor-verbale și notelor referitoare la negocierile trilaterale între Comisie, Bundeskartellamt și reprezentanții comunității germane din cartelul de criză structurală.
- 86 Tribunalul a statuat, astfel cum a fost amintit la punctul 33 din hotărârea atacată, că cererea reclamantei trebuia să fie considerată o cerere de măsuri de organizare în sensul articolului 64 alineatul (3) litera (d) din Regulamentul de procedură.
- 87 La punctul 34 din hotărârea atacată, Tribunalul a respins cererea de acces la dosarul Comisiei, pe motiv că reclamanta nu a contestat că a primit în cursul procedurii administrative în fața Comisiei toate documentele din dosar care o priveau în mod direct sau indirect și pe care se baza comunicarea privind obiecțiunile și că nu a prezentat indicii de natură să demonstreze că alte documente erau relevante pentru apărarea sa. În consecință, acesta a considerat că reclamanta a avut posibilitatea de a-și prezenta, după cum considera de cuviință, punctul de vedere asupra obiecțiunilor formulate de Comisie împotriva sa în comunicarea privind obiecțiunile care îi fusese adresată, precum și asupra elementelor de probă în sprijinul obiecțiunilor respective, menționate de Comisie în respectiva comunicare privind obiecțiunile sau anexate acesteia, astfel încât s-a respectat dreptul la apărare. Tribunalul a concluzionat astfel că, atât în cursul pregătirii cererii, cât și în cursul procedurii în fața Tribunalului, consilierii reclamantei au avut posibilitatea de a examina în deplină cunoștință de cauză legalitatea deciziei și de a asigura pe deplin apărarea reclamantei.
- 88 La punctul 35 din hotărârea atacată, Tribunalul a respins de asemenea cererea de prezentare a documentelor referitoare la cartelul de criză structurală german pe motiv că reclamanta nu a declarat faptul că, întrucât nu dispunea de aceste documente, nu era în măsură să se apere împotriva obiecțiunilor care îi fuseseră imputate și că nu a prezentat niciun indiciu de natură

să demonstreze în ce mod aceste înscrisuri puteau prezenta vreun interes pentru soluționarea litigiului. Tribunalul a adăugat că, în orice caz, era vorba despre elemente de probă fără legătură cu obiectul procedurii.

- 89 În această privință, trebuie constatat că accesul la dosar în cauzele referitoare la concurență are în special obiectul de a le permite destinatarilor unei comunicări privind obiecțiunile să ia la cunoștință despre elementele de probă din dosarul Comisiei, cu scopul de a putea să se pronunțe în mod eficient, pe baza acestor elemente, asupra concluziilor la care a ajuns Comisia în comunicarea privind obiecțiunile (hotărârile din 9 noiembrie 1983, Michelin/Comisia, 322/81, Rec., p. 3461, punctul 7, din 13 februarie 1979, Hoffmann-La Roche/Comisia, 85/76, Rec., p. 461, punctele 9 și 11, și din 6 aprilie 1995, BPB Industries și British Gypsum/Comisia, C-310/93 P, Rec., p. I-865, punctul 21).
- 90 Totuși, contrar celor pretinse de reclamantă, principiile generale de drept comunitar care guvernează dreptul de acces la dosarul Comisiei nu se aplică în această calitate procedurii judiciare, aceasta fiind reglementată de Statutul CE al Curții de Justiție și de Regulamentul de procedură al Tribunalului.
- 91 Astfel, conform articolului 21 din Statutul CE al Curții de Justiție, Curtea poate cere părților să prezinte toate documentele și să furnizeze toate informațiile pe care le consideră necesare. Articolul 64 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului prevede că „Măsurile de organizare a procedurii urmăresc să asigure pregătirea cauzelor pentru judecată, derularea procedurilor și soluționarea litigiilor în cele mai bune condiții”.
- 92 Potrivit articolului 64 alineatul (2) literele (a) și (b) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, măsurile de organizare a procedurii au ca obiect, în special, asigurarea bunei desfășurări a procedurii scrise sau orale și facilitarea administrării probelor, precum și identificarea punctelor în privința cărora părțile trebuie să își completeze argumentele sau care necesită cercetare judecătorească. Conform articolului 64 alineatul (3) litera (d) și alineatul (4), aceste măsuri pot fi propuse de părți în orice stadiu al procedurii și pot consta în solicitarea prezentării de documente sau înscrisuri referitoare la cauză.
- 93 Rezultă că reclamanta putea solicita Tribunalului să ordone părții adverse să prezinte documentele care erau în posesia acesteia. Cu toate acestea, pentru a permite Tribunalului să determine dacă era util pentru buna desfășurare a procedurii să ordone prezentarea anumitor documente, partea care emite cererea trebuie să identifice documentele solicitate și să furnizeze Tribunalului cel puțin un număr minim de elemente care justifică utilitatea acestor documente pentru obiectul judecării.
- 94 Este necesar să se constate că reiese din hotărârea atacată și din dosarul Tribunalului că, deși Comisia i-a prezentat o listă cu setul de înscrisuri din dosar care o priveau, reclamanta nu a identificat suficient în cererea în fața Tribunalului documentele din dosar a căror prezentare o solicita. Referitor la documentele privind cartelul de criză structurală german, deși reclamanta a reproșat Comisiei că a considerat participarea sa la cartel ca o circumstanță agravantă, aceasta nu a precizat în ce mod documentele solicitate puteau prezenta vreo utilitate în privința acesteia.
- 95 Așadar, Tribunalul a respins în mod întemeiat la punctele 34 și 35 din hotărârea atacată cererea de prezentare a documentelor. Prin urmare, acest motiv trebuie să fie respins ca neîntemeiat.

Cu privire la motivele întemeiate pe încălcarea articolului 85 alineatul (1) din tratat

Referitor la delimitarea pieței

- 96 Reclamanta susține că Tribunalul nu a motivat suficient partea din hotărârea atacată dedicată delimitării pieței relevante. Aceasta susține în special că, în contradicție cu ce a precizat Tribunalul la punctele 38 și 40 din hotărârea atacată, aceasta nu a afirmat niciodată în cursul audierii că putea fabrica panouri standard pe utilajele proprii sau că panourile în serie și panourile standard erau interșanjabile. În aceste condiții, piața nu putea fi definită ca incluzând cele două tipuri de panouri.
- 97 Comisia consideră că reclamanta încearcă prin acest motiv să supună controlului Curții constatări factuale efectuate de Tribunal.
- 98 Trebuie amintit că, în măsura în care acest motiv este întemeiat pe o motivare insuficientă a hotărârii atacate, acesta este admisibil în stadiul recursului.
- 99 În această privință, este suficient de constatat că la delimitarea pieței relevante Tribunalul a constatat, la punctul 39 din hotărârea atacată, că nu era mare diferență între prețurile panourilor standard și ale panourilor „Listenmatten”. Acesta a constatat, în plus, la punctul 40 din hotărârea atacată că, în cursul audierii, a reieșit că era posibilă utilizarea panourilor standard pe șantiere unde în mod normal trebuia să se utilizeze panouri individualizate în cazul în care prețul panourilor standard era atât de mic încât asigura contractantului principal o economie semnificativă, care acoperea costurile suplimentare și compensa inconveniente tehnice legate de schimbarea materialului utilizat, și că această situație s-a produs în cadrul unei părți din perioada prevăzută de înțelegeri.
- 100 Tribunalul a prezentat așadar, potrivit legii, motivele pentru care anumite împrejurări legate de nivelul prețurilor puteau încuraja operatorii economici să înlocuiască panourile standard cu panourile în serie, delimitând astfel o piață comună pentru cele două produse.
- 101 Prin urmare, motivul întemeiat pe lipsa motivării la delimitarea pieței trebuie să fie respins ca neîntemeiat.

Referitor la înțelegerile între reclamantă și Tréfilunion

- 102 Reclamanta susține că hotărârea atacată nu indică motivele pentru care acordurile anterioare cu Tréfilunion constituie o încălcare a dispozițiilor articolului 85 alineatul (1) din tratat și reproșează Tribunalului că nu a efectuat încadrarea faptelor având în vedere condițiile stabilite de această dispoziție.
- 103 În sprijinul acestui motiv, reclamanta susține că Tribunalul, pe de o parte, nu a examinat argumentul conform căruia angajamentul asumat de Tréfilunion de a nu depune plângere la Comisie împotriva cartelului de criză structurală german nu constituia o restrângere a concurenței și, pe de altă parte, nu s-a pronunțat cu privire la întrebarea dacă angajamentul reclamantei de a nu exporta panouri în serie în Franța pe o perioadă de două sau trei luni era în măsură să cauzeze o asemenea restrângere sau chiar să afecteze în mod semnificativ comerțul dintre statele membre.
- 104 Comisia consideră că Tribunalul a încadrat corect faptele în litigiu interpretându-le în lumina normei aplicabile.

- 105 În acest sens, trebuie reamintit că la punctul 63 din hotărârea atacată Tribunalul a constatat că decizia imputa reclamantei că a pus în aplicare împreună cu Tréfilunion o „concertare generală vizând limitarea pătrunderii reciproce a produselor proprii în Germania și Franța”. Această concertare s-a concretizat în trei puncte: 1) Tréfilunion nu va depune plângere la Comisie împotriva cartelului de criză structurală german; 2) uzina reclamantei din Gelsenkirchen nu va exporta panouri de catalog în Franța pe o perioadă de două până la trei luni; 3) cele două părți s-au pus de acord pentru a subordona exporturile lor viitoare de fixarea unor cote.
- 106 Având în vedere analiza celor două note interne întocmite la 16 iulie 1985 de domnul Marie și la 27 august 1985 de domnul Müller, Tribunalul a concluzionat că Comisia a demonstrat potrivit legii angajamentul asumat de Tréfilunion de a nu depune plângere împotriva cartelului de criză structurală german, precum și renunțarea reclamantei la exportul în Franța de panouri în serie pe o perioadă de două până la trei luni. În schimb, Tribunalul a considerat că Comisia nu a demonstrat potrivit legii existența unui acord având ca obiect condiționarea exporturilor lor viitoare de fixarea unor cote.
- 107 Trebuie subliniat că Tribunalul a considerat, la punctul 64 din hotărârea atacată, că angajamentul domnului Marie de a nu depune plângere împotriva cartelului de criză structurală german trebuia să fie analizat ca un comportament adoptat față de un concurent, în contrapartidă pentru concesiile acestuia din urmă, în cadrul unei înțelegeri contrare articolului 85 alineatul (1) din tratat.
- 108 Considerând că acest angajament, precum renunțarea reclamantei la exportul în Franța de panouri în serie pe o perioadă de două până la trei luni, făcea parte dintr-o concertare generală privind pătrunderea reciprocă a produselor proprii în Germania și Franța, Tribunalul a putut, potrivit legii, să concluzioneze că Comisia nu a comis nicio eroare atunci când a considerat că reclamanta a participat la o înțelegere contrară articolului 85 alineatul (1) din tratat.
- 109 În lipsă de probe care să demonstreze o eroare evidentă de apreciere din partea Tribunalului, acest motiv trebuie să fie respins ca neîntemeiat.

Referitor la înțelegerile privind cotele și prețurile pe piața Benelux și, cu producătorii din Benelux, pe piața germană

- 110 Reclamanta susține că Tribunalul a aplicat în mod greșit articolul 85 alineatul (1) din tratat prin faptul că nu a ținut seama de elemente importante pe care le invocase în fața acestuia și afirmă că Tribunalul a ignorat faptul că colaboratorii acesteia nu participaseră la reuniunile între producători decât în calitatea lor de reprezentanți ai comunității cartelului de criză structurală sau ai Fachverband Betonstahlmatten, și nu ai reclamantei. Aceasta din urmă adaugă, în ceea ce privește piața Benelux, că motivarea hotărârii este contradictorie, din moment ce simpla participare la o reuniune în cursul căreia alte întreprinderi au încheiat un acord privind prețurile nu poate constitui încălcare a articolului 85 în cazul în care întreprinderea în sine nu distribuie produsele care fac obiectul acordului.
- 111 Comisia consideră că obiecțiunile invocate de reclamantă urmăresc să conteste aprecierea de către Tribunal a probelor care i-au fost prezentate, ceea ce nu constituie, sub rezerva cazului denaturării acestor elemente de probă, o chestiune de drept supusă controlului Curții. Aceasta adaugă că nu a fost demonstrată o astfel de denaturare. În cele din urmă, aceasta susține că motivarea hotărârii Tribunalului nu este contradictorie.

- 112 În această privință, trebuie constatat că, astfel cum a indicat avocatul general la punctele 200 și 246 din concluzii, reclamanta se limitează în esență la reproducerea unor pasaje extinse din răspunsurile pe care le-a dat la întrebările adresate de Tribunal, pentru a concluziona, ca și în fața Tribunalului, că documentele incriminate demonstrează că domnul Müller acționa în calitate de reprezentant al Fachverband Betonstahlmatten și al consiliului de supraveghere al cartelului de criză structurală german, nu în calitate de președinte al conducerii reclamantei.
- 113 Trebuie amintit că din articolul 168a din tratat, articolul 51 din Statutul CE al Curții de Justiție și articolul 112 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură rezultă că un recurs trebuie să indice cu precizie elementele contestate ale hotărârii a cărei anulare este solicitată ca și argumentele juridice care susțin în mod specific această cerere. Nu îndeplinește această condiție recursul care se limitează la repetarea sau reproducerea textuală a motivelor și argumentelor care au fost deja prezentate în fața Tribunalului, inclusiv cele întemeiate pe fapte respinse în mod expres de această instanță. Într-adevăr, un astfel de recurs constituie în realitate o cerere având ca obiect obținerea unei simple reexaminări a cererii depuse la Tribunal, ceea ce nu este de competența Curții (Ordonanța San Marco/Comisia, citată anterior, punctele 36–38).
- 114 Chiar și în măsura în care recursul nu conține o asemenea repetare sau reproducere, acesta are într-adevăr ca obiect obținerea unei reexaminări a faptelor efectuată de Tribunal.
- 115 Rezultă astfel că aceste argumente trebuie să fie declarate inadmisibile.

Referitor la neaplicarea Regulamentului nr. 67/67 la contractele de distribuție exclusivă

- 116 Potrivit reclamantei, Tribunalul nu a demonstrat că contractele de distribuție exclusivă încheiate între reclamantă, pe de o parte, și Bouwstaal Roermond BV și Arbed SA afdeling Nederland, pe de altă parte, includeau o interdicție a importurilor paralele, nici nu s-a pronunțat cu privire la toleranța Comisiei față de aceste contracte care îi fuseseră prezentate cu ocazia reorganizării industriei siderurgice din Luxemburg și Saarland.
- 117 Comisia susține că argumentația referitoare la absența interdicției importurilor paralele este legată de constatările Tribunalului cu privire la fapte și că cea întemeiată pe toleranța de care a dat dovadă în privința contractelor în litigiu constituie un motiv nou.
- 118 În această privință, trebuie declarată inadmisibilă argumentația reclamantei potrivit căreia nu s-a demonstrat că contractele pe care le-a încheiat cu Bouwstaal Roermond BV și Arbed SA afdeling Nederland includeau o interdicție a importurilor paralele, dat fiind că această argumentație are ca obiect, astfel cum a precizat avocatul general la punctele 210–223 din concluzii, contestarea constatărilor Tribunalului cu privire la fapte.
- 119 În ceea ce privește argumentul reclamantei că Tribunalul a omis să se pronunțe cu privire la toleranța Comisiei față de contractele în cauză, trebuie constatat, astfel cum a subliniat avocatul general la punctele 228–232 din concluzii, că argumentele invocate în fața Tribunalului în această privință erau simple alegații imprecise și nu erau bazate pe nicio justificare. Nu i se poate reproșa așadar Tribunalului că nu s-a pronunțat cu privire la aceste argumente.
- 120 Acest motiv trebuie așadar respins.

Cu privire la motivele întemeiate pe încălcarea articolului 15 din Regulamentul nr. 17

121 În primul rând, trebuie amintit că posibilitatea de a aplica amenzi în caz de încălcare a articolului 85 alineatul (1) din tratat este prevăzută expres la articolul 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17, conform căruia:

Comisia poate, prin decizie, să aplice întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi amenzi al căror quantum poate fi cuprins între minimum 1 000 de unități de cont și maximum 1 000 000 de unități de cont, acest maximum putând fi majorat la 10 % din cifra de afaceri realizată în cursul exercițiului financiar precedent de fiecare dintre întreprinderile care au participat la încălcare, în cazul în care, cu intenție sau din neglijență:

a) săvârșesc o încălcare a dispozițiilor articolului 85 alineatul (1)...

b) ...

La stabilirea quantumului amenzii, trebuie luată în considerare, pe lângă gravitatea încălcării, durata acesteia.” [traducere neoficială]

122 În primul rând, reclamanta reproșează Tribunalului că a comis erori de drept la aprecierea circumstanțelor atenuante și agravante ale încălcărilor. Potrivit acesteia, Tribunalul a considerat în mod eronat că Comisia a efectuat o apreciere individuală a criteriilor de stabilire a gravității încălcărilor. Reclamanta susține în special că atât Comisia, cât și Tribunalul au considerat participarea sa la cartelul de criză structurală ca fiind o circumstanță agravantă în sensul stabilirii amenzii. În plus, amenda pronunțată împotriva reclamantei este disproporționată, întrucât nu s-au luat în considerare mai multe circumstanțe atenuante.

123 Comisia răspunde că această obiecțiune este inadmisibilă, în măsura în care reprezintă o repetare a argumentelor prezentate de reclamantă în fața Tribunalului. Cu privire la cartelul de criză structurală german, Comisia consideră că Tribunalul a justificat alegerea făcută în decizie de a nu considera existența acestuia ca fiind o circumstanță atenuantă în privința reclamantei.

124 În al doilea rând, reclamanta pretinde că nu s-a ținut seama de necunoașterea sa cu privire la lipsa de legalitate a cartelului de criză structurală german și a acțiunilor întreprinse pentru a asigura protecția acestuia.

125 În această privință, Comisia consideră că această obiecțiune este inadmisibilă, întrucât este invocată, pentru prima dată, în stadiul recursului.

126 În cele din urmă, reclamanta solicită în subsidiar reducerea amenzii la o sumă rezonabilă.

127 Comisia observă că nu are Curtea competența de a substitui, din motive de echitate, aprecierea sa celei a Tribunalului.

128 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că numai Tribunalul are competența de a verifica modul în care Comisia a apreciat în fiecare caz specific gravitatea comportamentelor ilicite. În cadrul recursului, controlul Curții are ca obiect, pe de o parte, să examineze în ce măsură Tribunalul a luat în considerare într-un mod corect din punct de vedere juridic toți factorii esențiali pentru aprecierea gravității unui comportament anumit în lumina articolului 85 din tratat și a articolului 15 din Regulamentul nr. 17 și, pe de altă parte, să verifice dacă Tribunalul a răspuns potrivit legii la ansamblul argumentelor invocate de reclamantă în vederea anulării sau reducerii amenzii (a se vedea, cu privire la acest ultim punct, Hotărârea din 17 iulie 1997, Ferriere Nord/Comisia, C-219/95 P, Rec., p. I-4411, punctul 31).

- 129 În ceea ce privește pretinsul caracter disproporționat al amenzii, trebuie amintit că nu are competența Curtea, atunci când se pronunță cu privire la chestiuni de drept în cadrul unui recurs, de a substitui, din motive de echitate, aprecierea sa celei a Tribunalului în exercițiul competenței sale de fond, cu privire la valoarea amenzilor aplicate unor întreprinderi ca urmare a încălcării de către acestea a dreptului comunitar (Hotărârile BPB Industries și British Gypsum/Comisia, punctul 34 și Ferriere Nord/Comisia, punctul 31, citate anterior). Această obiecțiune trebuie așadar să fie declarată inadmisibilă în măsura în care are ca obiect o reexaminare generală a amenzilor și în subsidiar o reducere a amenzii la o sumă rezonabilă. Același lucru se aplică obiecțiunii, care nu a fost formulată de reclamantă în fața Tribunalului, întemeiate pe pretinsa necunoaștere a caracterului ilicit al comportamentelor care erau destinate apărării cartelului de criză structurală german, astfel cum a subliniat avocatul general la punctul 286 din concluzii.
- 130 Referitor la lipsa aprecierii circumstanțelor atenuante și agravante, este suficient pentru început să se constate că hotărârea atacată rezumă încălcările comise de reclamantă și individualizează comportamentul acesteia, precum și rolul ei la instituirea sau aplicarea fiecăreia dintre înțelegeri.
- 131 În continuare, Tribunalul a considerat, la punctul 146 din hotărârea atacată, că decizia, luată în ansamblu, oferise reclamantei informațiile necesare pentru a cunoaște diversele încălcări care îi erau reproșate, precum și împrejurările specifice ale comportamentului acesteia și mai ales elementele referitoare la durata participării sale la diversele încălcări. Tribunalul a constatat totodată că, în partea din decizie dedicată aprecierii juridice, Comisia a prezentat diversele criterii de evaluare a gravității încălcărilor imputate reclamantei, precum și diversele împrejurări care atenuaseră consecințele economice ale încălcărilor.
- 132 În plus, în ceea ce privește circumstanțele agravante invocate împotriva reclamantei, Tribunalul a constatat, la punctul 149 din hotărârea atacată, că reclamanta nu a invocat niciun element în măsură să infirme probele prezentate de Comisie pentru a stabili rolul activ pe care aceasta l-a jucat în înțelegeri. Astfel cum a subliniat avocatul general la punctul 268 din concluzii, Tribunalul s-a referit la pasaje precise din decizie care caracterizau comportamentele reclamantei de natură să justifice o mai mare strictețe la stabilirea sancțiunii pronunțate. În aceste explicații detaliate, Comisia a pus accentul totodată pe rolul conducător jucat de reclamantă la constituirea încălcărilor și pe intervenția domnului Müller în tripla sa calitate de director al reclamantei, reprezentant legal al cartelului de criză structurală german și președinte al Fachverband Betonstahlmatten. La punctul 207 din decizie, Comisia a declarat că amenzile cele mai mari trebuia să fie aplicate întreprinderilor ale căror directori ocupau funcții importante în cadrul asociațiilor de întreprinderi precum Fachverband Betonstahlmatten.
- 133 Referitor la acuzarea reclamantei de participare la cartelul de criză structurală german, este suficient de constatat că, întrucât reclamanta a fost sancționată ca urmare a înțelegerilor care nu fuseseră legate indisociabil de constituirea cartelului și care aveau obiectul de a proteja piața germană împotriva importurilor necontrolate din alte state membre, Tribunalul a putut să considere în mod întemeiat că existența acestui cartel autorizat nu putea fi considerată ca fiind o circumstanță atenuantă generală în privința acestor acțiuni ale reclamantei care își asumase o răspundere specială în acest sens ca urmare a funcțiilor directorului acesteia.
- 134 În cele din urmă, în ceea ce privește, mai ales, existența unor circumstanțe atenuante, reclamanta susține că Tribunalul a omis să ia în considerare diverse circumstanțe de această natură. Astfel, aceasta reproșează Comisiei și Tribunalului că au calculat amenda care i-a fost

aplicată pe baza cifrei sale totale de afaceri în loc să o evalueze în funcție de cifra de afaceri provenită din înțelegeri. Reclamanta invocă totodată o încălcare a principiului egalității, caracterizată prin valoarea anormal de ridicată, față de celelalte amenzi, a amenzii pronunțate împotriva sa. În plus, aceasta contestă luarea în considerare de către Tribunal a criteriului cotei sale de piață pe piața germană pentru a stabili valoarea amenzii, pe motiv că resursele financiare ale unei întreprinderi nu sunt în mod necesar proporționale cu poziția ei pe piață.

- 135 În această privință, trebuie amintit că Tribunalul a constatat, la punctul 158 din hotărârea atacată, că Comisia nu a luat în considerare cifra de afaceri totală realizată de reclamantă, ci numai cea care se raporta la panourile de plasă sudată în Comunitatea celor șase și nu a depășit limita de 10 %; prin urmare, având în vedere gravitatea și durata încălcării, Tribunalul a considerat că Comisia nu a încălcat dispozițiile articolului 15 din Regulamentul nr. 17.
- 136 Tribunalul a considerat la punctul 160 din hotărârea atacată, în ceea ce privește stabilirea valorii amenzii la un procent de 3,15 % din cifra de afaceri, că reclamantei, care nu beneficia de nicio circumstanță atenuantă generală, i s-a aplicat în schimb o circumstanță agravantă – ca și în cazul Tréfilunion – care corespunde numărului și importanței încălcărilor reținute împotriva reclamantei.
- 137 În continuare, trebuie să se examineze dacă Tribunalul a luat în considerare, în mod corect din punct de vedere juridic, cotele de piață ale reclamantei pe piața germană atunci când a constatat, la punctul 147 din hotărârea atacată, că în mod întemeiat Comisia a refuzat să aplice reclamantei, ca circumstanță atenuantă, faptul că nu aparținea unei entități economice puternice, pe motiv că era de departe întreprinderea care deținea cea mai mare cotă din piața germană.
- 138 În această privință, trebuie subliniat că printre criteriile de apreciere a gravității încălcării se pot include volumul și valoarea mărfurilor care fac obiectul încălcării, dimensiunea și puterea economică a întreprinderii și, prin urmare, influența pe care aceasta a putut să o exercite pe piață (a se vedea Hotărârea din 7 iunie 1983, Musique Diffusion française și alții/Comisia, 100/80–103/80, Rec., p. 1825, punctul 120).
- 139 Rezultă că este permis, în vederea stabilirii amenzii, să se țină seama atât de cifra de afaceri totală a întreprinderii, care constituie un indicator, deși aproximativ și imperfect, al dimensiunii acesteia și a puterii sale economice, cât și de cota din această cifră care provine de la mărfurile care fac obiectul încălcării și este așadar de natură să constituie un indicator al amplitudinii acesteia (Hotărârea Musique Diffusion française și alții/Comisia, citată anterior, punctul 121). Or, cotele de piață deținute de o întreprindere nu pot fi decisive pentru a concluziona că o întreprindere aparține unei entități economice puternice, acestea sunt în schimb relevante pentru a determina influența pe care aceasta a putut-o exercita pe piață.
- 140 În consecință, acest motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la consecințele anulării hotărârii atacate în măsura în care aceasta stabilește valoarea amenzii

- 141 Ținând seama de toate împrejurările speței, Curtea consideră că o valoare de 50 000 ECU constituie o reparație echitabilă, ca urmare a duratei excesive a procedurii.
- 142 În consecință, întrucât hotărârea atacată a fost anulată, în măsura în care stabilește valoarea amenzii (a se vedea punctul 48 din prezenta hotărâre), Curtea, pronunțându-se definitiv, în

conformitate cu articolul 54 din statutul său, stabilește această amendă la suma de 2 950 000 ECU.

143 Respinge recursul cu privire la restul capetelor de cerere.

Cu privire la cheltuielile de judecată

144 În conformitate cu articolul 122 din Regulamentul de procedură, atunci când recursul este fondat, iar Curtea soluționează ea însăși în mod definitiv litigiul, aceasta se pronunță asupra cheltuielilor de judecată. Potrivit articolului 69 alineatul (2), aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 118, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Cu toate acestea, în temeiul alineatului (3) al aceluiași articol, Curtea poate să împartă cheltuielile de judecată în cazul în care părțile cad în pretenții cu privire la unul sau mai multe capete de cerere. Întrucât Comisia a căzut în pretenții cu privire la un capăt de cerere, în timp ce reclamanta a căzut în pretenții cu privire la celelalte capete de cerere, se impune ca reclamanta să suporte propriile cheltuieli de judecată, precum și trei sferturi din cele ale Comisiei.

Pentru aceste motive,

CURTEA

hotărăște:

- 1) Anulează punctul 2 din Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 6 aprilie 1995, Baustahlgewebe/Comisia (T-145/89), în măsura în care stabilește valoarea amenzii aplicate reclamantei la suma de 3 milioane ECU.**
- 2) Stabilește valoarea amenzii aplicate reclamantei la suma de 2 950 000 ECU.**
- 3) Respinge recursul cu privire la restul capetelor de cerere.**
- 4) Reclamanta suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și trei sferturi din cele ale Comisiei.**

Rodríguez Iglesias

Puissochet

Hirsch

Mancini

Moitinho de Almeida

Edward

Ragnemalm

Sevón

Wathelet

Schintgen

Ioannou

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 17 decembrie 1998.

Grefier
R. Grass

Președinte
G. C. Rodríguez Iglesias